

До уласка Србије у Европску унију постоји чак 76 степеника на којима нека земља чланица ЕУ може да нас заустави. Дакле, уколико би Холандија у овом тренутку пристала на примену Прелазног трговинског споразума са Србијом и на почетак ратификације Споразума о стабилизацији и придруживању, тиме јој не би биле „везане руке” да у будућности искаже свој став о сарадњи Србије са трибуналом. За евентуално подизање „рампе” Београду остало би јој још чак 75 прилика.

Будући да све државе ЕУ морају да ратификују ССП, па и Холандија, та земља би, ако сада одступи од свог чврстог става, имала поново могућност да у свом парламенту искаже мишљење у вези са сарадњом Србије са Хашким трибуналом и да, евентуално, тада блокира Србију.

Следећи корак који званичници Србије ускоро намеравају да учине према Бриселу јесте подношење захтева за чланство. Прихватање тог захтева и његово пуштање у процедуру за добијање статуса кандидата је и нова прилика у којој се тражи консензус свих у ЕУ. Кад се заврши и та процедура, Европска комисија даје своје мишљење о способности државе да добије статус кандидата и земљи која се кандидује заказује датум почетка преговора. У оба ова случаја, такође, потребна је једногласност.

Постоји 35 преговарачких поглавља о којима су неопходни преговори приступању са ЕУ. За отварање, али и за затварање сваког од тих поглавља, изнова је потребно гласање у којем ће све државе чланице, дакле, 70 пута укупно, рећи „да”. И на крају, за ратификацију уговора о приступању неке земље унији такође је обавезан пристанак свих чланица ЕУ.

Претходних дана писали смо о томе да унија има излаза и у ситуацији када се Холандија противи наставку српске интеграције без изручења двојице хашких оптуженика. По мишљењу неких овдашњих експерата са којима је „Политика” разговарала, правна могућност могла би да буде у томе да ова земља остане уздржана при евентуалном изјашњавању чланица о деблокади споразума са Србијом.

То не би био први преседан направљен у Бриселу. Први такав случај забележен је још шездесетих година прошлог века, када је Велика Британија поднела захтев за чланство и била одбијена због става Француске, тачније њеног председника Шарла де Гола који

је говорио да ће Енглези постати држава чланица ЕУ само онда када он не буде на челу Француске.

Често се наводи и пример Грчке, која је 1976. године добила статус кандидата на неуобичајени начин у ЕУ. За разлику од осталих земаља чију кандидатуру препоручује Европска комисија, Грчка је тај статус стекла захваљујући Савету министара, који је заправо одлучио да преиначи одлуку ЕК. Изузетак у ЕУ је забележен и онда када су грчки и турски споразуми о придруживању, који су пандан нашем ССП-у, били суспендовани због непоштовања људских права, и то после ступања на снагу.

Два велика преседана у вези су са Србијом. Једини случај прекида преговора са ЕУ за закључење споразума о придруживању догодио се 3. маја 2006. године. Тадашњој Србији и Црној Гори пребачено је да не сарађује са Трибуналом у Хагу и следила је суспензија. Други случај догодио се прошле године, 29. априла, када је истовремено са одлуком о потписивању ССП-а усвојена и одлука којом се одлаже почетак примене тог споразума, односно ступање на снагу Прелазног споразума о трговини, али и почетак ратификације читавог споразума.

Оцене да много тога зависи од политичке одлуке у ЕУ потврђују следећи примери: Шпанија је постала чланица ЕУ само годину дана након војног удара у тој земљи, Македонци су добили ССП након оружане побуне Албанаца. Норвешка је три пута поднела захтев за пријем у чланство ЕУ и два пута на референдуму повукла свој захтев.

(Политика)